

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету імені
Семена Кузнеця
від 31.08.2020 р., протокол №3

ВОЛОДИМИР ПОНОМАРЕНКО
Заказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 02.09.2020 р. № 157

Володимир ПОНОМАРЕНКО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

"ТУРИЗМ"

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	24 Сфера обслуговування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	242 Туризм

Харків
2020

ПРЕАМБУЛА

Склад робочої групи:

1. **Сущенко Олена Анатоліївна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму;
2. **Зима Олександр Григорович** - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри туризму;
3. **Дехтяр Надія Анатоліївна** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму;
4. **Семків Мар'яна Олегівна** – здобувач вищої освіти;
5. **Акопян Аліса Андріївна** – генеральний директор TURAL SERVICE Ltd.

ОНП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів:
Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.);
2. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду проведення наукових досліджень у галузі туризму (протокол № 1 від 26.08.2020 р. засідання кафедри туризму).
3. Нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця:
 - Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція);
 - Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця;
 - Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (введено в дію Наказом ректора № 237 від 30.12.2020 р.);
 - Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

I. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Галузі знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальності	242 Туризм
Освітньо-наукова програма	Туризм
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з туризму
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	–
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – <i>Доктор філософії</i> Спеціальність – <i>242 Туризм</i> Освітньо-наукова програма – <i>"Туризм"</i>
Мета освітньо-наукової програми	Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців ступеня доктора філософії за спеціальністю 242 Туризм, інтегрованих у глобальний науково-освітній простір, які отримали нові наукові знання, підготували та захистили власне наукове дослідження з проблематики розвитку глобального туристичного ринку, туризму і рекреації, здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічної та практичної діяльності у сфері туризму і рекреації, викладацької роботи у закладах вищої освіти. Змістовою складовою програми є знання особливостей функціонування глобального туристичного ринку, розуміння пріоритетності національних інтересів держави у сфері міжнародної торгівлі послугами та засад економічної безпеки, здатності розробляти ефективні стратегії розвитку національної туристичної галузі на різних рівнях управління, будувати прогнози на основі емпіричних даних та фактичних показників, застосовувати сучасні досягнення інформаційно-комунікаційних технологій у процесі організації туристичної діяльності.
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: туризм як суспільний феномен, складна соціо-еколого-економічна система, яка охоплює різноманітні географічні, екологічні, соціокультурні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з комфортним та безпечним подорожуванням, відпочинком і лікуванням; аналітико-прогностичні дослідження туризму і рекреації як галузі світового і національного господарства, складової державного/ регіонального управління та регулювання підприємницької діяльності суб'єктів туристичного ринку з метою забезпечення сталого територіального розвитку, що становить сутність теорії та методики професійної (туристичної) освіти, викладання спеціальних туристичних дисциплін.

Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих науковців у сфері туризму та рекреації, набуття ними загальних та фахових компетентностей з метою створення нових знань, що спрямовані на розв'язання важливої наукової/прикладної задачі, розроблення і впровадження методології та методики науково-дослідної, організаційно-управлінської та навчально-педагогічної діяльності у сфері туризму, рекреації та дозвілля.

Теоретичний зміст предметної області:

– **поняття:** туризмологія як галузь наукових знань, міждисциплінарний напрям, що вивчає туризм як суспільний феномен в багатоманітності його проявів; профілі рекреаційно-туристичної діяльності (наукова, освітня, економічна, екологічна, соціогуманітарна, управлінська, громадська), їх інноваційний зміст; організація (виробничо-технологічна, територіальна, інформаційно-комунікаційна, логістична) та управління туристичним процесом, суб'єктами індустрії туризму, туристичними дестинаціями, сталим розвитком рекреації і туризму на локальному, регіональному, національному та світогосподарському рівнях; управління науковими проєктами з розвитку туризму і рекреації на всіх рівнях управління та регулювання.

– **концепції:** 1) гуманістична, патріотично-виховна; 2) мультикультурна, національної ідентичності; 3) глобалізації та глокалізації туризму; 4) геоторіальності туризму, геопросторової організації туристичного процесу; 5) сталого туризму задля розвитку; 6) геоекономічна; 7) інформаційно-технологічна; 8) соціально відповідального бізнесу; 9) сервісна; 10) інноваційного розвитку

– **принципи, які визначають закономірності підготовки фахівців:** компетентнісно-орієнтований, науковості, теоретико-прогностичний, мультидисциплінарний, лінгвокомунікативний, інноваційно-інформаційний, проблемно-орієнтований, практико-орієнтований, самореалізації особистості

Методи, методики та технології:

Методи: загально- та спеціальні наукові методи: геопросторового (в т.ч. картографічного), економічного, маркетингового, соціологічного аналізу та синтезу, прогнозування, проєктування, інформаційно-технологічні (включно з ГІС-технологіями), методи польових досліджень з інвентаризації та оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів та територій, методи спеціальної/професійної педагогіки (педагогіки туризму) з проблемного, індивідуального, активного, інтерактивного, евристичного навчання.

Засоби: загальні наукові та спеціальні джерела рекреаційно-туристичної інформації, навчально-методична та монографічна література, картографічні джерела, ІТ-технології.

Інструменти та обладнання: технічне обладнання та оснащення для обробки інформації і формування масивів нової інформації задля управління просторовою базою даних, дотримання безпеки та забезпечення сталого розвитку туризму та рекреації; картографічні джерела; спеціалізовані прикладні ліцензовані програми.

Предметна область містить знання з туризмології та наук, що входять до її структури, методології наукового пошуку і методів наукових досліджень; наукових засад розвитку сталого туризму і рекреації, управління науковими проєктами, інформаційно-інноваційних методик і технологій, теорії та методики спеціальної педагогіки.

Академічні права випускників	Після завершення навчання на ОНП "Туризм" здобувач допускається до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 242 Туризм (PhD: Doctor of Philosophy). Після успішного захисту дисертації здобувач може продовжити підготовку в докторантурі для здобуття наукового ступеня доктора наук (DSc: Doctor of Science)
Працевлаштування випускників	Робота у галузі управління туристичною сферою за посадами у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах університетів, в органах державної та місцевої влади, на підприємствах та в організаціях. Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України "Класифікатор професій" (ДК 003:2010), здобувач наукового ступеня доктора філософії після закінчення навчання за освітньо-науковою програмою 242 "Туризм" може займати відповідну посаду за категоріями: управлінська діяльність у сферу туризму, рекреації та дозвілля; науково-викладацька діяльність.

II – Перелік компетентностей випускника

Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, здобуття глибинних знань із спеціальності "Туризм", засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень галузі туризму, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>ЗК 2. Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань та формування системного наукового світогляду.</p> <p>ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та управляти науковими проєктами, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та реєструвати права інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК 7. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs).</p> <p>ЗК 8. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті, розширювати загальний культурний кругозір та розуміти відмінності у науковому спілкуванні, зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національних ментальностей.</p> <p>ЗК 10. Здатність дотримуватися етичних принципів і норм у наукових дослідженнях.</p>
--------------------------------	---

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 1. Розуміння туризму як цивілізаційного феномену, що поєднує геопросторові, соціокультурні, еколого-економічні, організаційно-управлінські явища та процеси на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях.</p> <p>СК 2. Знання та розуміння предметної області туризмознавчих досліджень, методів науково-дослідної діяльності з туризму і рекреації та їх адекватне застосування для обґрунтованого вирішення поставлених завдань.</p> <p>СК 3. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері туризму та рекреації, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних задач, вміння реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою рекреаційно-туристичної діяльності.</p> <p>СК 4. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в туризмології та професійної практики рекреації і туризму, вміння інтерпретувати фундаментальні положення туризмології до вирішення конкретної науково-практичної задачі.</p> <p>СК 5. Здатність розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих наукових соціокультурних, геопросторових, еколого-економічних, організаційно-управлінських та інших проблем в туризмі і рекреації.</p> <p>СК 6. Знання нормативно-правової бази наукової діяльності, в т.ч. захисту прав інтелектуальної власності, вимог щодо написання дисертаційних робіт, присудження наукових ступенів, вирішувати етичні питання збору та використання інформації.</p> <p>СК 7. Здатність здійснювати викладацьку діяльність у різних типах закладів вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби, технології навчально-виховної роботи, в т.ч. формування у студентів навичок самостійно здобувати знання.</p> <p>СК 8. Уміння здійснювати підготовку текстів навчальних та наукових видань, навчально-методичного контенту із забезпечення навчального процесу (контрольних та модульних завдань, семінарських, практичних та лабораторних занять, розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з туризму та рекреації).</p> <p>СК 9. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.</p> <p>СК 10. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблем рекреації та туризму, вміння застосовувати сучасні інформаційні технології для організації спільних досліджень, роботи з базами знань, презентації наукових результатів.</p>
---	--

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з описом кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

III – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю 242 Туризм

ПРН 1. Знання історичних передумов розвитку та сучасних теоретико-методологічних положень, передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності в сфері туризму та рекреації і здатність застосовувати їх в науково-дослідній роботі для отримання нового знання та/або нових інтерпретацій, методик рекреаційно-туристичного аналізу та синтезу.

ПРН 2. Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в науковій діяльності з питань розвитку туризму і рекреації, знати основні підходи до побудови туристичної звітності, розробляти шляхи удосконалення збору та обробки первинної інформації.

ПРН 3. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в сфері рекреації, туризму, гостинності; здійснювати аналіз туристичних потоків регіону, визначати найперспективніші ринки міжнародного туризму; розробляти можливі сценарії використання ключових переваг туристичної інфраструктури; визначати головні чинники позитивного та негативного впливу на рівень інвестиційної привабливості туристичної галузі регіону, визначати пріоритети у реалізації бізнес-проектів туристичної сфери відповідно до державних та регіональних концепцій розвитку.

ПРН 4. Здатність до узагальнення результатів наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних принципів та методичних прийомів дослідження системи наук, що формують туризмологію, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження.

ПРН 5. Знання закономірностей і принципів організації навчально-виховного процесу у ЗВО, набуття практичних навичок планування структури занять у аудиторному та дистанційному форматі.

ПРН 6. Здатність досягати педагогічних цілей в процесі підготовки здобувачів вищої туристичної освіти.

ПРН 7. Вільно володіти державною мовою і використовувати її в професійній діяльності, оприлюднювати результати наукових досліджень іноземною мовою; працювати з іншомовними науковими джерелами; ефективно взаємодіяти з науковцями-представниками інших культур у міжнародному середовищі.

ПРН 8. Володіти іноземною (ними. мовами як усно, так і письмово, в обсязі, достатньому для розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень та представлення результатів своєї наукової роботи на обговорення, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження; вміти правильно використовувати ключову фахову термінологію, типову для наукового стилю професійної іноземної мови, навички усної та письмової комунікації в академічній, науковій і професійній сферах.

ПРН 9. Діяти у полікультурному середовищі, використовуючи комунікативні навички і технології; демонструвати здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності; розуміти національні та ментальні відмінності соціально-демографічного середовища різних країн.

ПРН 10. Відповідати вимогам спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в сфері туризму та рекреації, використовувати професійне програмне забезпечення для організації наукових заходів.

ПРН 11. Демонструвати здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися упродовж життя.

ПРН 12. Ініціювати інноваційні наукові проєкти, проявляти лідерство під час їх реалізації, створювати підґрунтя для роботи нових наукових шкіл.

ПРН 13. Розробляти стратегію туристичної діяльності на рівні держави, регіону та підприємства відповідно до пріоритетів суспільного розвитку; будувати ефективну політику маркетингових комунікацій із просування туристичного продукту, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій; проводити ділові переговори із представниками різних культур

ПРН 14. Проводити оцінку ефективності діяльності туристичної галузі країни на рівні держави, регіонів та окремих економічних суб'єктів, забезпечувати антикризовий механізм управління туристичним підприємством в умовах невизначеності.

ПРН 15. Вивчати та використовувати досвід зарубіжних країн у реалізації програм розбудови туристичної інфраструктури; розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності національного туристичного продукту у межах чинного законодавства; відстежувати тенденції функціонування національної та світової туристичної галузі з метою передбачення та усунення негативних наслідків кризових явищ; будувати систему індикаторів стабільності соціально-економічних систем; організовувати збір і аналізувати інформацію про фактори зовнішнього середовища, оцінювати їх вплив на діяльність підприємства.

IV. Структура освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії

4.1 Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 24 Сфера обслуговування спеціальності 242 Туризм освітньо-наукової програми "Туризм" становить 50 кредитів ЄКТС. За умови підготовки іноземців та осіб без громадянства обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 54 кредити ЄКТС.

Вибіркова складова освітньо-наукової програми становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Термін навчання:

очна (денна, вечірня) форма – 4 роки;

заочна форма – 4 роки.

4.2 Структура освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Галузь знань 24 Сфера обслуговування
спеціальність: 242 Туризм
освітньо-наукова програма "Туризм"

Цикли підготовки освітньо-наукової програми	Загальна кількість кредитів ЄКТС	Структура, %
Обов'язкова складова	35	70%
*Обов'язкова складова (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)	39	72%
Вибіркова складова	15	30%
*Вибіркова складова (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)	15	28%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ	50	100%
<i>у тому числі: вибіркова складова</i>	15	30%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)	54	100%
<i>у тому числі: вибіркова складова (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)</i>	15	28%

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 15 кредитів ЄКТС та входять до загального обсягу кредитів.

Індивідуальний навчальний план здобувача, крім обов'язкових освітніх компонентів містить перелік дисциплін за вибором здобувача.

Вибіркова складова полягає у вільному виборі здобувачами дисциплін, які формують здобуття знань із спеціальності, а також вибір дисциплін, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником. Здобувач також має право обрати дисципліну, яка пропонується для інших рівнів вищої освіти та інших освітньо-наукових програм .

**СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ
ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ**

Галузь знань 24 Сфера обслуговування, спеціальність: 242 Туризм

Складові освітньо-наукової програми	Загальна кількість		Структура, %
	кредитів ЄКТС	годин	
<i>ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА</i>	35 (39*)	1050 (1170*)	70% (72%*)
<i>ВИБІРКОВА СКЛАДОВА</i>	15	450	30% (28%*)
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :	50 (54*)	1500 (1620*)	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>	15	450	30% (28%*)

Складові освітньо-наукової програми	Загальна кількість		Форма контролю
	кредитів ЄКТС	годин	
<i>ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА</i>			
ОК1. Іноземна мова	6	180	Залік
ОК2. Філософія науки	4	120	Екзамен
ОК3. Методологія та організація наукових досліджень	6	180	Залік
ОК4. Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях	5	150	Залік
ОК5. Рекреаційна економіка	4	120	Екзамен
ОК6. Дослідження світового та регіональних туристичних ринків	5	150	Залік
ОК7. Педагогічна практика	5	150	Звіт
ОК8. Українська мова як іноземна*	4	120	Залік
ВСЬОГО ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА	35	1050	
* ВСЬОГО (для підготовки іноземців та осіб без громадянства)	39	1170	
<i>ВИБІРКОВА СКЛАДОВА</i>			
ВК1. Вибіркова навчальна дисципліна 1	5	150	Залік
ВК2. Вибіркова навчальна дисципліна 2	5	150	Залік
ВК3. Вибіркова навчальна дисципліна 3	5	150	Залік
ВСЬОГО ВИБІРКОВА СКЛАДОВА :	15	450	–
РАЗОМ:	50	1500	–
*РАЗОМ (для підготовки іноземців та осіб без громадянства):	54	1620	–

* у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства

4.3 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми "Туризм"
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації (відповідно п.30 Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. та п.3 ст.6 Закону України "Про вищу освіту" № 1556-VII від 01.07.2014 р.).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем освітньо-наукової програми та його індивідуального плану роботи (індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи). Звітування про виконання індивідуального плану роботи (індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи) проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)</p>	<p>Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 242 Туризм є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання на межі економічних, географічних, педагогічних наук, державного управління, результати якого становлять оригінальний</p>

	<p>внесок у суму знань з туризмології та наук, що входять до її структури і оприлюднені у відповідних публікаціях.</p> <p>Вимоги до оформлення дисертацій встановлює МОН України (діючі Вимоги до оформлення дисертацій затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 "Про затвердження Вимог до оформлення дисертації").</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06.03.2019 "Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії"

VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України "Про вищу освіту", а також відповідно до існуючої системи забезпечення якості вищої освіти в Університеті.

Політика щодо забезпечення якості	<p>Політика Університету щодо забезпечення якості реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням всіх структурних підрозділів Університету та учасників освітнього процесу. Є публічною та відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також різних стейкхолдерів. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання ліцензійних вимог, акредитації.
--	--

<p>Забезпечення якості розроблення, затвердження та оновлення освітніх програм</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів.</p> <p>Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми.</p> <p>Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти.</p>
<p>Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами.</p> <p>Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал) та інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оприлюднення результатів успішності, оцінювання результатів навчання відбувається через звіт "Інформація про поточну успішність та відвідування занять за навчальними дисциплінами семестру" (сайт Університету) та на сайті Персональних навчальних систем. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється постійною (або спеціалізованою) вченою радою Університету (або іншого закладу вищої освіти), утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
<p>Забезпечення якості студентоцентрованого освітнього процесу</p>	<p>Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачем вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.</p>

<p>Забезпечення якості науково-педагогічних працівників</p>	<p>Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та у різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності); набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо.</p> <p>Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом навчального року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.</p>
<p>Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)</p>	<p>Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студенто-центрованого навчання.</p> <p>Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.</p>
<p>Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)</p>	<p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.</p>

<p>Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність</p>	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про освітню діяльність за спеціальністю 242 Туризм публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця та на сторінці кафедри туризму http://tourism.hneu.edu.ua, включаючи програми для потенційних здобувачів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.</p> <p>Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 242 Туризм, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.</p>
<p>Забезпечення академічної доброчесності</p>	<p>Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.</p> <p>ХНЕУ ім. С. Кузнеця у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, недопущення дискримінації. Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентує застосування заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, алгоритм дій у зв'язку із встановленням таких ситуацій та способи їх врегулювання. Зокрема, у наукових публікаціях та усних висловлюваннях забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті, заохочується (у випадку доречності) наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації, запобігання корупції, презентування даних у аналітичних матеріалах з урахуванням гендерної та недискримінаційної компоненти аналізу.</p>

Спеціальні вимоги до зарахування (згідно з Правилами прийому до аспірантури і докторантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця):

До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами.

Набір до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької на вибір в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) у письмовій формі та вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності) у письмовій формі за білетами.

При розрахунку конкурсного балу вступника до аспірантури також враховуються: середній бал за дипломом (магістра/спеціаліста) та додаткові бали, що нараховуються за попередні науково-дослідницькі досягнення за спеціальністю (пп.16-18 Правил прийому до аспірантури і докторантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця).

Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи за ДК 003:2010:

Код КП	Професійна назва роботи
<i>управлінська діяльність у сфері туризму, рекреації та дозвілля</i>	
12	Керівники підприємств, установ та організацій
1229.4	Керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання
1238	Керівники проєктів та програм
248	Професіонали в галузі туризму, готельної, ресторанної та санаторно-курортної справи
2481	Професіонали в галузі туризму
2481.1	Наукові співробітники (туризмологія, екскурсознавство)
2481.2	Туризмознавці
<i>науково-викладацька діяльність</i>	
2310	Викладачі університетів та вищих навчальних закладів
2310.1	Професори та доценти
2310.2	Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів

Фахівець підготовлений до роботи в галузях економіки за КВЕД 2010:

Код	КВЕД 2010	NACE (Rev. 2)	ISIC (Rev. 4)
<i>M</i>	<i>Професійна, наукова та технічна діяльність</i>	<i>Professional, scientific and technical activities</i>	<i>M</i>
72.20	Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук	Research and experimental development on social sciences and humanities	7220
74.90	Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.	Other professional, scientific and technical activities n.e.c.	7490
<i>P</i>	<i>Освіта</i>	<i>Education</i>	<i>P</i>
85.42	Вища освіта	Tertiary education	8542

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Компетентності за НРК

Знання	З1. Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності
Уміння	У1. Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; У2. Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; У3. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей
Комунікація	К1. Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; К2. Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях
Автономія та відповідальність	А1. Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності А2. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікації	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 1	З1	У3		
ЗК 2	З1	У1, У2		А2
ЗК 3	З1	У2	К1	
ЗК 4		У2	К1	А1
ЗК 5		У1	К1	А1
ЗК 6	З1	У1, У2	К1, К2	А1
ЗК 7	З1	У2, У3	К1, К2	А1, А2
ЗК 8	З1	У2	К2	А2
ЗК 9		У3	К2	А1, А2
ЗК 10			К2	А2
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
СК 1	З1	У3		
СК 2	З1	У1		
СК 3	З1	У1, У3		
СК 4	З1	У1, У3	К2	А1
СК 5	З1	У2, У3	К1	А1, А2
СК 6	З1	У2		
СК 7	З1	У2, У3	К1, К2	А1, А2
СК 8		У2, У3	К2	А2
СК 9		У3	К1	А1
СК 10		У2, У3	К1, К2	А1, А2

**Матриця відповідності
визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів**

Програмні результати навчання	Компетентності																			
	Загальні компетентності										Спеціальні (фахові) компетентності									
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10
ПРН 1	OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3								OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3		OK2 OK3				
ПРН 2		OK3 OK4	OK3 OK4		OK4	OK4							OK3 OK4	OK3 OK4	OK3 OK4	OK3 OK4				
ПРН 3			OK5 OK6	OK5 OK6	OK5 OK6	OK5 OK6						OK5 OK6	OK5 OK6	OK5 OK6	OK5 OK6					
ПРН 4	OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3		OK2 OK3						OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3	OK2 OK3					
ПРН 5		OK7	OK7	OK7	OK7		OK7		OK7				OK7				OK7	OK7	OK7	
ПРН 6		OK7	OK7	OK7	OK7		OK7		OK7				OK7				OK7	OK7	OK7	
ПРН 7					OK8		OK8	OK1 OK8 OK7									OK1 OK7	OK1 OK8		OK8
ПРН 8					OK1		OK1	OK1	OK1									OK1		OK1
ПРН 9								OK1	OK1											OK1
ПРН 10					OK4 OK8		OK4 OK8	OK4 OK8	OK4 OK8									OK4 OK8	OK4 OK8	OK4 OK8
ПРН 11				OK7				OK7		OK7				OK7		OK7	OK7		OK7	
ПРН 12	OK2 OK7	OK2 OK7	OK2 OK7	OK2 OK7		OK2 OK7				OK2 OK7		OK2 OK7	OK2 OK7	OK2 OK7		OK2 OK7	OK2 OK7		OK2 OK7	OK2 OK7
ПРН 13					OK1 OK4				OK1 OK4											OK1 OK4
ПРН 14			OK5 OK6		OK5 OK6							OK5 OK6			OK5 OK6					
ПРН 15			OK6		OK6				OK6						OK6					OK6

Гарант освітньо-наукової програми "Туризм"

Олена СУЩЕНКО

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми "Туризм"

Назва структурного/функціонального підрозділу	Дата, підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Керівник відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку	
3. Заступник керівника (проректор з науково-педагогічної роботи)	
4.	

УКРАЇНА

**ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО - МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ»**

м-н. Свободи, 5, Держпром, 7-й під'їзд, 5-поверх, м. Харків, 61022, тел./факс 757-45-13

Web: <http://tourcenter.kh.ua>, e-mail: tic_kh@ukr.net, код згідно з ЄДРПОУ 37577785

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму "Туризм"
спеціальності 242 "Туризм" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

Освітньо-наукова програма "Туризм" з підготовки докторів філософії, що забезпечується Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця, у повній мірі відповідає стратегічним пріоритетам розвитку туризму у Харківській області. В сучасних умовах непевності та невизначеності глобальної економіки регіональні програми повинні підтримувати конкурентоспроможність національних галузей, використовувати останні наукові досягнення під час реалізації практичних завдань діяльності.

В умовах високої конкуренції на світовому ринку туристичних послуг особливого значення набуває вміння кожної країни знайти такі ключові переваги, які б створювали враження винятковості пропонованого продукту і водночас стабільності та надійної репутації держави та її регіонів. За умови невдалого вибору певної концепції іміджу регіон ризикує тим, що споживачі можуть перенести негативні враження і на інші, дотепер досконалі, пропозиції, що особливо актуально для рекреаційних районів, що об'єднують декілька послуг чи спеціалізуються на нетипових видах туризму. Крім того, успішність тематичних турів, які є зазвичай дорожчими за стандартизовані, частково залежить і від загального сприйняття дестинації: не завжди високий професіоналізм співробітників, які безпосередньо контактують з туристами, може спонукати відвідувати певні об'єкти частіше, також має значення і середній рівень доходу місцевого населення, і стан наявної інфраструктури, які потрібно враховувати у процесі розроблення заходів регіонального, національного та міжнародного рівнів. Для вирішення таких завдань фахівець із стратегічного планування повинен володіти низкою вузькоспеціалізованих професійних компетентностей, що у повній мірі забезпечуються змістовою складовою освітніх компонентів ОНП "Туризм". Мета Програми є актуальною, результати попереднього аналізу вимог суб'єктів туристичного ринку м. Харкова та Харківської області дозволяють вважати, що представлена програма повинна і надалі пропонуватися університетом, оскільки регіон на постійній основі потребує фахівців галузі туризму, які розуміються на потребах внутрішнього ринку із урахуванням сучасних геополітичних особливостей функціонування сфери міжнародного туризму.

Рекомендується посилити навчальні дисципліни обов'язкової складової навчального плану індивідуальною компонентою, що б надало можливість слухачам освітньо-наукової програми працювати над регіональним контекстом власних досліджень

за тематикою дисертаційної роботи та упроваджувати розроблені рекомендації у діяльність ОКЗ "Харківський організаційно-методичний центр туризму".

У цілому ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 242 Туризм у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця відповідає сучасному рівню наукових досліджень та практики освітньої діяльності, є логічною, структурованою та враховує вимоги регіонального ринку праці, що дозволяє рекомендувати її до використання.

З повагою,
директор ОКЗ "Харківський
організаційно-методичний центр туризму"

Валентина ХОЛОДОК

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму "Туризм"
спеціальності 242 "Туризм" третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

Туристична діяльність та пов'язані з нею міжнародні операції є одними з найбільш популярних в Україні та багатьох інших державах світу, адже вони не вимагають надмірних зусиль із забезпечення ресурсами й розбудови відповідної інфраструктури. Тим не менш, існують певні недоліки у розумінні стратегічних завдань та підходів щодо вирішення поточних проблем, особливо на рівні безпосередніх виконавців. Тому орієнтація змістових складових програми на дослідження досвіду провідних країн світу, у тому числі СС, які пройшли довгий шлях до сьогоденного успіху у різних секторах туризму, є вкрай важливим. Актуальність мети освітньо-наукової програми, використання міждисциплінарного підходу обґрунтовується тим, що й досі багато національних закладів вищої освіти на приділяють достатньої уваги вивченню і використанню сучасних інформаційних технологій у сфері туризму, яка навіть відмежовується від інновацій у галузі інформаційно-комунікаційного менеджменту.

Представлена програма однаково обґрунтовано і достовірно розкриває як теоретичну складову підготовки докторів філософії, як майбутніх вчених та викладачів, що у достатній мірі володіють сучасним апаратом наукових досліджень, так і її практичну частину, представлену професійними навчальними дисциплінами. Це дозволяє підготувати висококваліфікованих спеціалістів із навичками стратегічного планування розвитку туристичної діяльності на макрорівні, управління крупними туристичними компаніями, здатних займати керівні посади у структурних підрозділах органів державної влади та місцевого самоврядування, які уповноважені вирішувати питання підтримки туристичних програм та ініціювати міжгалузеві проекти із залученням різних груп стейкхолдерів, у тому числі іноземних інвесторів.

Водночас, слід зауважити, що вибіркова складова даної ОНП "Туризм" у переліку професійних навчальних дисциплін представлена у повному обсязі, тоді як варто було б розширити пропозицію вибірових дисциплін обов'язкової складової, з тим щоб здобувачі мали змогу отримати більше практичного досвіду у реалізації міждисциплінарних досліджень.

Вважаю, що освітньо-наукова програма зі спеціальності 242 "Туризм", що реалізується у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця на третьому рівні вищої освіти (підготовка докторів філософії), відповідає потребам науково-дослідних установ та закладів вищої освіти України, її випускники здатні забезпечити належне проведення наукових досліджень у галузі туризму, позитивно представити Україну у процесі комунікацій з міжнародною науковою спільнотою, провадити педагогічну діяльність на високому методичному рівні, тому слід надати можливість Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця і надалі готувати здобувачів за рецензованою програмою.

доктор географічних наук, професор,
завідувачка кафедри країнознавства та туризму
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

О.О. ЛЮБИЦЕВА

Гідно проф. Любіцевої О.О. засвідчено.

Секретар географ. ф-ту

Любіцева О.О.

**Асоціація
готельних об'єднань та готелів
міст України**

02002 м. Київ, вул. Генерала Жмаченка, 26,
e-mail: ukrhotelua@ukr.net
тел: (+380) 50 313 99 15
р/р 26001053136454 в ПАТ КБ ПриватБанк
МФО 321842, ЄДРПОУ 14289642
web-site: www.facebook.com/hotelua

**Ассоциация
гостиничных объединений
и гостиниц городов Украины**

02192 г. Киев, ул. Генерала Жмаченка, 26,
e-mail: ukrhotelua@ukr.net
тел. (+380) 50 313 99 15
р/с 26001053136454 в ПАТ КБ ПриватБанк
МФО 321842, ЗКПО 14289642
web-site: www.hotelinua.com

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму "Туризм" спеціальності 242 "Туризм" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Туристична галузь України на сучасному етапі переживає важливі трансформації, пов'язані із зміною ціннісних орієнтирів споживачів у бік більш якісного і диверсифікованого продукту індустрії гостинності. Крім того, усвідомлення соціальної значущості діяльності закладів розміщування та необхідності зменшення негативного впливу від безконтрольного нав'язування певної поведінкової моделі під час вибору подорожі призвели до необхідності дослідження першоджерел формування економічних інтересів учасників туристичної сфери, в тому числі і тих, що пов'язані із вибором пріоритетів у відвідуванні того чи іншого рекреаційного закладу. Актуалізація розвитку національних мереж готельних підприємств на тлі проблем, пов'язаних із необхідністю пошуку шляхів зниження впливу чиннику сезонності на стабільність туристичних потоків, вирізняє практичну спрямованість змістової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 242 "Туризм" у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця. Програмні результати навчання та компетентності, якими оволодівають здобувачі, допоможуть майбутнім спеціалістам у якісному плануванні локальних проектів, у тому числі соціального призначення.

Як Голова правління професійного об'єднання у галузі гостинності, маю на меті відзначити, що підготовка здобувачів у відповідності з даною Програмою провадиться з урахуванням вимог найновіших стандартів забезпечення якості обслуговування в готелях та аналогічних закладах розміщування, завдяки продуманій структурі занять і поєднання теоретичної та практичної підготовки здобувачі можуть ознайомитися із досвідом провідних компаній, що працюють на ринку України та за кордоном, на прикладі реальних бізнес-ситуацій ознайомитися з основними проблемами й викликами, що постають перед фахівцями галузі гостинності. Структура дисертаційної роботи спонукає здобувачів проявляти креативність та широту мислення, ставити і вирішувати нестандартні задачі. Це такі якості, які інноваційні туристичні компанії вимагають від власних співробітників, і саме вони лежать у основі ключових чинників успіху на сучасному висококонкурентному ринку.

Разом з тим, дана освітньо-наукова програма містить певні недоліки, які визначають надзвичайно високий рівень її теоретичної, дослідницької складової, але варто було б приділити трохи більше уваги вирішенню прикладних завдань, а саме роботі із системами автоматизації діяльності готельних мереж та туристичних операторів, системами фінансового планування та аналітики, які наразі є найбільш поширеними в Україні. Це можна здійснити шляхом запровадження більшої кількості лабораторних занять у навчальному плані. Однак дане зауваження не є критичним і лишається на розсуд Університету.

Як висновок, освітньо-наукова програма "Туризм" підготовки докторів філософії зі спеціальності 242 "Туризм", що реалізується у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця на третьому рівні вищої освіти, цілком відповідає потребам галузі та забезпечення майбутніх наукових досліджень на замовлення суб'єктів туристичного ринку, відрізняється універсальністю науково-педагогічних методів та підходів, що вимагаються міжнародною спільнотою, тому рецензія є позитивною.

З повагою,

голова правління Асоціації готельних
об'єднань та готелів міст України

Юрій ОПАНАЩУК